

Številka: 801-01-17/2019/5 EPA 960-VIII
Ljubljana, 21. 1. 2020

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 25. seji 22. 1. 2020, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

Mnenje

k Predlogu resolucije o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (ReNPVO20–30)

Državni svet **podpira** Predlog resolucije o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (v nadaljevanju: predlog resolucije), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Predlog resolucije, ki je pripravljen na podlagi 35. člena Zakona o varstvu okolja in v zvezi s 94. členom Zakona o ohranjanju narave ter na podlagi 54. člena Zakona o vodah, vsebuje dolgoročne cilje, usmeritve in naloge na področju varstva okolja, ohranjanja narave in upravljanja z vodami in celovito obravnava vse dele okolja. Predlagane so take usmeritve, cilji, naloge in ukrepi deležnikov varstva okolja, da bo moč uresničiti okoljsko vizijo *Ohranjena narava in zdravo okolje v Sloveniji in zunaj nje omogočata kakovostno življenje sedanjim in prihodnjim generacijam*. Predlog resolucije opredeljuje dolgoročne usmeritve, cilje, naloge in ukrepe varstva okolja in ohranjanja biotske raznovrstnosti ter varstva naravnih vrednot, državno politiko upravljanja z vodami, ukrepe za doseganje ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030, usmeritve za načrtovanje in izvajanje politik drugih sektorjev, ki vplivajo na okolje, usmeritve in ukrepe za izpolnjevanje mednarodnih razvojnih zavez in mednarodnih zavez na področju varstva okolja, ohranjanja narave in upravljanja z vodami.

Usmeritve in cilji za varstvo okolja, ohranjanje narave in upravljanje voda so varovanje, ohranjanje in izboljšanje naravnega kapitala Slovenije, zagotovitev prehoda v nizkoogljično družbo, ki učinkovito ravna z viri, preprečuje odpadke in z nastalimi odpadki učinkovito ravna, ter varovanje prebivalcev pred tveganji, povezanimi z okoljem. Jedro predloga resolucije predstavljajo 5., 6. in 7. poglavje, ki obravnavajo varovanje, ohranjanje in izboljševanje naravnega kapitala (biotska raznovrstnost in naravne vrednote, tla, vode in zrak), nizkoogljično družbo, ki učinkovito ravna z viri, preprečuje odpadke in učinkovito ravna z nastalimi odpadki ter varstvo pred okoljskimi tveganji (v preteklosti čezmerno onesnažena območja, hrup v okolju, biološka varnost, ravnanje s kemikalijami, obremenjevanje okolja z elektromagnetnim poljem, svetlobno onesnaževanje okolja in prilagajanje podnebnim spremembam). Poleg tega so določeni podporni ukrepi za doseganje vsebinskih ciljev (npr. boljša zakonodaja in boljše izvajanje zakonodaje, boljša dostopnost do okoljskih podatkov,

vključevaje politike varstva okolja v politike drugih sektorjev, krepitev sodelovanja med akterji na področju varstva okolja, vključno z NVO, vzgoja in izobraževanje, raziskave, itd.).

Kot ugotavlja Državni svet, so za izvajanje resolucije predvideni naslednji finančni viri: državni in občinski proračuni, Podnebni sklad, Eko sklad in Vodni sklad, sredstva, ki s svojo sinergijsko dejavnostjo prispevajo k varstvu okolja (npr. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Slovenije, Slovenski državni gozdovi, d. o. o.,) in drugi neproračunski viri (programi in skladi EU, mednarodnih organizacij in bank). V zvezi s prihodnjim financiranjem je bilo pojasnjeno, da bo treba glede na preteklo finančno podhranjenost na določenih področjih povečati sredstva, npr. za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot. Prav tako bo treba zagotoviti prenos dela prihodkov proračuna iz naslova okoljskih dajatev na okoljsko-podnebni sklad, predvsem za sanacijo in revitalizacijo okoljsko degradiranih območij, pri čemer se bo treba dogovoriti, kateri del okoljskih dajatev bo izvzet iz integralnega proračuna in preusmerjen v sanacijske programe.

Državni svet je bil seznanjen, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpira predlog resolucije, ki je usklajena tudi s kmetijskim resorjem. Predvideni ukrepi predloga resolucije, ki se nanašajo na ohranjanje narave, bodo vključeni tudi v strateški načrt za skupno kmetijsko politiko za naslednje programsko obdobje, ki bo pogojen tudi s finančnim okvirjem Slovenije iz naslova SKP 2021–2027. Dosedanje dobro sodelovanje ministrstev, pristojnih za okolje in za kmetijstvo, se pričakuje tudi pri pripravi operativnih programov in pri izboljšanju kazalnikov varstva okolja in pridelave hrane ter razvoja podeželja. Nenazadnje so varstvo okolja, učinkovito upravljanje z naravnimi viri in varstvo biotske raznovrstnosti pomemben segment resolucije: *naša hrana, podeželje in naravni viri po 2021*.

Državni svet podpira strateški dokument na področju varstva okolja za obdobje 2020–2030 z ambiciozno zastavljenimi cilji in usmeritvami, pri čemer pričakuje, da bodo sredstva za izvedbo načrtovanih ukrepov za doseganje ciljev varstva okolja, ohranjanja narave in upravljanja voda dejansko zagotovljena v vsakoletnih proračunih in da ne bodo na koncu cilji ostali le črka na papirju.

V povezavi z dosedanjim nezadostnim financiranjem izvajanja gospodarske javne službe, rednega vzdrževanja vodotokov, vodne infrastrukture ter vodnih in priobalnih zemljišč, Državni svet poudarja, da je za preprečevanje nastanka naravnih nesreč večjega obsega oz. omilitev posledic škodljivega delovanja voda nujno spremeniti trend in slediti predlogu resolucije, na podlagi katere bi morali temu področju v prihodnjih letih nameniti najmanj 25 mio evrov proračunskih sredstev na leto.

Glede na prepletenost ukrepov varstva okolja in ohranjanja narave z ukrepi na področju kmetijstva in gozdarstva, Državni svet meni, da bi bilo treba uvrstiti javno službo kmetijskega svetovanja, ki jo zagotavlja Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, med nosilce izvajanja ukrepov, ki jih predvideva predlog resolucije. Eno takih področjih predstavljajo zagotovo posegi v populacijo medveda in volka.

Državni svet izpostavlja, da bi morali v luči uresničevanja ciljev na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane financirati okoljevarstvene ukrepe iz sredstev izven proračuna kmetijskega resorja. V povezavi z razvojno vizijo države s čim nižjim okoljskim odtisom in ambicioznim vključevanjem okoljskih vsebin v politike drugih resorjev obstaja namreč bojazen o preobremenjevanju kmetijskega dela proračuna na račun okoljskih ukrepov.

V okviru varstva narave se med drugim predvideva posodobitev programov in akcijskih načrtov in v tem okviru tudi posodobitev Programa upravljanja območij Nature 2000. V zvezi z omejitvenimi dejavniki, ki jih prinaša Natura 2000, se postavlja vprašanje, kaj bo posodobitev navedenega programa prinesla – ali se bodo spreminjale tudi meje posebnih varstvenih območij. Ob zavedanju nujnosti ohranjanja in izboljšanja naravnega kapitala

Slovenije Državni svet opozarja, da ima Slovenija velik delež Nature 2000, tudi v primerjavi z drugimi evropskimi državami, ki v veliko primerih zelo otežuje življenje lokalnega prebivalstva in zavira uresničevanje razvojnih projektov. Eden takih primerov je prav gotovo projekt 3a razvojne osi, ki predstavlja pomemben segment razvojnega potenciala občin ob tej cestni povezavi, ta pa bi bistveno pripomogla k zmanjševanju negativnih vplivov prometa na okolje.

Medtem ko se v okviru varstva tal med drugim predvideva ukrep vračanja nepozidanih zemljišč, ki so namenjena pozidavi, v kmetijsko ali gozdno rabo, kjer je to ustrezno, Državni svet poudarja, da bi kazalo vzpostaviti mehanizem za poenostavitev postopka vračanja tovrstnih zemljišč v kmetijsko/gozdno rabo, saj so postopki spreminjanja OPN dolgotrajni, pri čemer so občine zainteresirane za učinkovitejše reševanje težav na področju upravljanja z zemljišči.

Državni svet je zanimalo, ali se varstvo narave jasneje definira v povezavi z izkoriščanjem naravnih virov (vodotoki za male HE, vetrne elektrarne), na katere bi se lahko občine sklicevale v svojih aktih pri urejanju prostora, saj je v praksi izkazanega veliko interesa za tovrstne projekte. V zvezi s tem je bilo pojasnjeno, da predlog resolucije kot strateški dokument daje le splošne usmeritve, medtem ko so vsakokratni potencialni projekti podvrženi okoljski in prostorski presoji.

Ob obravnavi predloga resolucije je bilo tudi opozorjeno, da bi morali pri izvajanju ukrepov z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti v večji meri upoštevati naravo dela in ukrepe na področju kmetijstva in okoljski vidik uskladiti s kmetijskim – kot primer se navaja določitev datuma košnje travinja, ki je določen z naravovarstvenega vidika. Ker je predlog resolucije kot strateški dokument varstva okolja podlaga za pripravo izvedbenih aktov in ukrepov, je prav, da se te dileme odpravi že v okviru njegovega sprejemanja.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Samer Khalil.

* * *

Predlog mnenja Državnega sveta je pripravljen na podlagi Poročila Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.